

Lopun alku vai nousemmeko vielä?

Tätä kirjoittaessani päällimmäisinä tunteina ovat suuri pettymys ja huoli yrittäjyyden mahdollisuuksista tulevaisuuden Suomessa varsinkin terveydenhuollon alalla. Liiton edustajat oli kutsuttu jälleen kerran sosiaali- ja terveysministeriöön keskiviikkona 2.6.2010. Viimeisten neljän kuukauden aikana tehdyn kovan työn, kilokaupalla laadittujen muistioiden, kannanottojen, tiedotteiden ja lausuntojen sekä lukuisten virkamies-, kansanedustaja- ja ministertapaamisten jälkeen oli lupa odottaa, että virkamieskunta olisi ottanut huomomme todesta. Tässä yhteydessä ei myöskään sovi unohtaa hienosti järjestettyjä mielenilmaisujamme. Syvästi pettyneinä joudumme kuitenkin toteamaan, että ministeriöiden virkamiehet eivät halunneet ymmärtää kentän ääntä ja syvää huolestuneisuuttamme lakiesityksen mukanaan tuomista tulevaisuuden ongelmista.

Haluan tässä historiallisessa tilanteessa esittää kolme teesiä, joista tulevaisuus saa osoittaa, toteutuvatko ne, vai jäävätkö ne vain tämän kirjoituksen osiksi. Toivon jatkossa, että jos poliittisetkin päättäjät ovat samaa mieltä lakiesityksen kanssa, sairaanhoitopiirit, jotka saavat ensihoitopalveluiden järjestämisvastuun, ottaisivat vakavasti alla esitettäviä näkemyksiä.

Kuka hoitaa, kun ensihoitopalveluita ajetaan alas maaseudulla ja taajamissa?

Yksityisillä sairaankuljetusyrityksillä on etunaan joustavuus henkilökunnan käytössä sekä hyvä paikallistuntemus myös harvaan asutuilla alueilla. On huomioitava yksityisten yritysten tuoma lisäarvo terveyskeskusten päivittäistoiminnoille silloin, kun niiden henkilökunta päivystää hälytysten väliaikoina terveyskeskuksissa osallistuen normaaliin hoitotoimintaan valmiuden suomissa puitteissa. Ambulanssihenkilökunnan terveyskeskustyöskentely ei ole toisarvoista suhteessa hälytystehtävissä tarvittaviin valmiuksiin, vaan tukee niitä. Samoin hälytystehtävissä saadut valmiudet tukevat ensi- ja akuuttihoitoa terveyskeskuksissa. Myös turvapuhelinverkoston ylläpitäminen on tärkeä osa yksityisten yritysten palvelua ja tämäkin tukitoimenpide on nyt vaarantumassa.

Näivettyvätkö ensihoitopalvelut muualla paitsi keskustaajamissa?

Kaavailut uudessa terveydenhuoltolakiesityksessä johtavat siihen, että tulevaisuudessa ensihoitopalvelun kustannukset voivat nousta siten, että palveluja karsitaan sieltä, missä suoritteita tulee niukasti. Se

koskettaisi kipeimmin alle 6000–8000 asukkaan kuntia ja alueita, joissa kokonaistehtävien määrä jää alle tuhannen vuodessa. Silloin valmiuskustannusten osuus asukasta kohti nousisi korkeaksi.

Isoilla väestövastuualueilla, joilla on vahva keskustaajama, reuna-alueiden palvelut näivettyvät samalla, kun keskustan palvelut tehostuvat. Vastuualueen palvelut keskittyvät tiheimmin asuttuun taajamaan ja 6000–8000 asukkaan kylät tai kaupunginosat jäävät herkästi ilman ambulanssia.

Voiko julkinen sektori hoitaa kaiken itse ja onko se järkevää?

Sairaanhoitopiirien on syytä ajatella tulevaisuutta. Väestön ikääntyessä palveluiden kysyntä vain kasvaa. Julkinen sektori ei voi tuottaa kaikkea itse, eivätkä myöskään sairaanhoitopiirit. Niiden on kyettävä parantamaan tuottavuuttaan, ulkoistettava toimintojaan ja ostettava palveluita nykyistä enemmän ulkopuolelta. Esimerkiksi julkisen sektorin liikelaitokset hidastavat paikallisen yrittäjyyden ja laajamittaisen yritystoiminnan kehittymistä. Markkinoille ei voi syntyä tarjontaa, ellei ensin ole kysyntää. Kilpailu on sinänsä hyvä keino parantaa palvelutuotannon tehokkuutta ja laatua. Ensihoidon ja sairaankuljetuksen

kustannukset on näin saatu paremmin hallittaviksi ja läpinäkyviksi.

Hyvät yrittäjät – pallo on nyt teillä. Uskotteko te virkamiesten vakuutteluun, että tähän mennessä hyvin, laadukkaasti ja osaavasti toimivalla yrittäjällä on hyvät mahdollisuudet pärjätä jatkossakin, koska heidän mielestään mikään muu ei muutu, paitsi järjestämisvastuu? Tilanne jatkuu heidän mielestään entisenlaisesti ja mitään suuria siirtymiä voimasuhteissa toimijoiden kesken ei tapahdu. Esityksen mukaan laki astuu voimaan 1.1.2011 ja alueellinen siirtymäaika on lain mukaan korkeintaan 1.1.2013 asti.

Liittona esitämme vetoamuksen ministeri Risikolle ja 200 kansanedustajalle. Älkää asettako meitä tilanteeseen, jossa yrittäjyyden käytännön toimintamahdollisuudet ajetaan minimiin. Olemme jatkossakin merkittävä ensihoitopalvelujen tuottaja kaikkialla Suomessa.

Näillä sanoilla toivotan kaikille hyvää kesää ja jaksamista näinä epävarmoina aikoina.

Mikael Söderlund
toiminnanjohtaja